

سه‌حاف ده‌دوی... به‌لام هیج نالی

گۆران هه‌له‌بجی

ك نالی ئاسمانی {ئەلعه‌ره‌بیه} دیمانیه‌یه‌کی له‌ته‌ك وه‌زیری راگه‌یانندی پێشوی عیراقد {محهم‌مد سه‌عید ئەلسه‌حاف} په‌خسکرد. به‌رله‌وه‌ چه‌ندین جار پروپاگه‌نده‌ به‌نیوی {سه‌حاف ده‌دوی} بۆئه‌و دیمانیه‌هه‌ کرا. ئەوه‌ی جیی ئاماژه‌یه‌ سه‌حاف یه‌که‌م به‌رپرسی رژیمی هه‌ره‌سه‌هینراوه‌ که‌ بۆ میدیا ده‌دوێت. بۆیه‌ من به‌شبه‌حالی خۆم به‌ته‌وسه‌وه‌ چاوه‌رپیی ئەو رووداوه‌بووم. له‌سه‌روبه‌ندی جه‌نگی رزگارکردنی عیراقد سه‌حاف رۆژێکی به‌رچاوی هه‌بوو به‌هۆی ئەو کۆنگره‌ رۆژنامه‌وانیانه‌ی که‌ رۆژانه‌ سازی ده‌کردن. وه‌ به‌جۆرێک ناوه‌زندی ده‌کرد که‌ بووه‌ ئەستیره‌ یه‌کی کۆمیدی جیهانی. درۆکانی سه‌حاف هینده‌ مه‌زن و گالته‌ئامیزبوون که‌سه‌یی وه‌ك سه‌رۆک بۆشی ناچارکردبوو که‌ واز له‌ کاره‌کانی به‌یئیت تا گوێ بۆ سه‌حاف رادیریت. رۆژنامه‌نووسیکی دانمارکی له‌وانه‌ی به‌رده‌وام ئاماده‌ی کۆنگره‌ درۆکانی سه‌حاف ده‌بوو گووتی { له‌دۆخی جه‌نگه‌که‌دا مه‌ودای گه‌رمان زۆر سنوورداروو وه‌ {یاوه‌ره‌ ئاسایشه‌کانمان} رێگه‌یان نه‌ده‌داین به‌خواستی خۆمان بگه‌رپین. بۆیه‌ زۆربه‌ی کاتمان له‌ هۆتیه‌که‌ به‌سه‌رده‌برد. وه‌ ته‌نها شتێک که‌ مایه‌ی رابوو ده‌مان بوو کۆنگره‌ رۆژنامه‌وانیه‌کانی سه‌حاف بوون. {درۆکانی سه‌حاف گه‌شتنه‌ ئەو ئاسته‌ی که‌ له‌میدیاکانی جیهاندا بایه‌خی تایبه‌تی پێبدریت، وه‌چه‌نده‌ها کاریکاتێرو بابته‌ی قۆشمه‌و فلیم وته‌نانه‌ت وازی کۆمپوته‌ره‌بۆزارۆکانی لێ به‌ره‌م به‌یئن. دوا ده‌رکه‌وتنی سه‌حاف رۆژێک به‌ر هه‌ره‌سی رژیمی حیزبه‌که‌ی بوو، که‌ له‌ وه‌زاره‌ته‌که‌ی هاته‌ده‌ره‌وه‌و دوا درۆی بۆ میدیاکان کردوو به‌دوایدا سواری ماشینه‌که‌ی بوو. ئیدی سه‌ری شه‌رمه‌زاری هه‌لگرت و ئەستیره‌ی کووژایه‌وه‌. له‌دوای ئەوه‌به‌رواره‌ هه‌واییکی ئەوتۆ له‌باره‌یه‌وه‌ نه‌ده‌بیس‌تر، ته‌نها ئەوه‌نده‌نه‌بی‌ت که‌ گوايه‌ داوای له‌هیزی هاوپه‌یمان کردوه‌ بیگرن، نه‌کا ده‌ستی رێکونه‌ی پێگات و بیکوژن، ده‌لێن ئەوانیش رته‌یانکردوو ته‌وه‌ چونکه‌ له‌لیستی په‌نجاوپینچه‌که‌دانیه‌. ده‌رکه‌وتنی نوی سه‌حاف له‌رێگه‌ی که‌نالی ئەلعه‌ره‌بیه‌وه‌ ده‌رکه‌وتنیکی کزوه‌نه‌فت بوو چ وه‌ك رووخسار چ وه‌ك هه‌لوێست. پێده‌چیت مه‌به‌ستی له‌و دیمانیه‌هه‌ وه‌به‌ییت پیماناییت من سه‌حافه‌که‌ی جارانه‌ نه‌گیراوم و ئەوتاه‌ به‌ئاره‌زوی خۆشم ده‌دویم. به‌لام ئەوه‌ی گوپیستی دیمانیه‌که‌بوو چ وه‌ك لایه‌نگیر چ وه‌ك دژ توشی ناویمیدی بوو. چونکه‌ له‌راستیدا هیچی نه‌گوت که‌شایانی باسبیت. له‌سه‌ره‌تاوه‌ تاکۆتایی رسته‌یه‌کی سوومه‌ندی نه‌گوت. ئەوه‌ی ئاشکرابوو به‌رده‌وام له‌وه‌لامی پرسیاره‌کان هه‌لده‌هات، یاخود وه‌لامه‌کانی زۆرکورت بوون که‌مه‌به‌ستیان نه‌ده‌دابه‌ده‌سته‌وه‌. دیاره‌ سه‌حاف له‌م هه‌لوێسته‌یدا نه‌یویستوووه‌ دوولایه‌ن له‌خۆی بووروژینیت که‌ پێده‌چیت له‌ئاكامدا دووچاری کووشتن یاگرتن بی‌ت. دوولایه‌نه‌که‌ش بریتین له‌ هیزی هاوپه‌یمان له‌لایه‌ك وه‌ پاشماوه‌ی رژیمی سه‌دام له‌لایه‌کی دیکه‌. که‌واته‌ داریکی به‌ده‌سته‌وه‌یه‌ هه‌ردوو سه‌ره‌که‌ی هیناویه‌. گه‌ر دژی هاوپه‌یمانانه‌کان بدوویت ئەوه‌ خۆی له‌ به‌ندیخانه‌ له‌نیو ره‌فیه‌ حیزبیه‌کانیدا ده‌بینیته‌وه‌. خۆ گه‌ر هه‌لوێستیش دژی رژیمی هه‌ره‌سه‌هینراو بنوینیت ئەوه‌ دوور نیه‌ ئازاری نه‌ده‌ن یاخود هه‌ولێ کووشتنی نه‌ده‌ن. وه‌لامی زۆربه‌ی پرسیاره‌کانی به‌ئاینده‌ سپارد، ئەمه‌ش کاریکی سانایه‌ بۆکه‌سیک نه‌خوازیت خۆی به‌رپرسان له‌ئاکامی وه‌لامه‌کانی.

ئهمه‌ش وه‌لامی برێک له‌پرسیاره‌کان که‌ ئاراسته‌ی کرا:

- *گالیسه‌کی میژوو وه‌لامی ئەو هه‌ره‌سه‌ کووتوو پره‌ ده‌داته‌وه‌.
- *هێمان کاتی شروغه‌کردن و گه‌رانه‌وه‌ی هه‌موولایه‌نه‌کانی ئەو چیرۆکه‌ نه‌هاتوووه‌.
- *له‌ ئاینده‌دا به‌نوسین {له‌شیوه‌ی یاداشتنامه‌دا} وه‌لامی زۆربه‌ی ئەو پرسیارانه‌ی تۆ ده‌ده‌مه‌وه‌.
- *له‌گرتنی به‌غدادا هه‌ستم وه‌ك هه‌ستی هه‌ر عیراقیه‌کی دیکه‌ بوو.
- * له‌مه‌ر ئەو چالاکیانه‌ی دژی هیزی هاوپه‌یمانان ئەنجام ده‌درین، هیج کۆمیتیکم نیه‌.
- *نازانم سه‌دام له‌کۆپیه‌.
- *په‌یقی عه‌لووچ نه‌داهێنانی من و نه‌هی سه‌دام به‌لگو هی عومه‌ری کوری خه‌تابه‌.
- *په‌یوه‌ندییم له‌ته‌ك سه‌دامدا وه‌ك په‌یوه‌ندی هه‌روه‌زیری که‌ له‌ حکومه‌تی‌کدا به‌ سه‌رۆکه‌که‌یه‌وه‌.

• ناتوانم ر‌اشکاوانه ر‌ای خۆم له‌سه‌ر زۆر مه‌سه‌له‌ ده‌رب‌رم.

• من به‌ش‌یک‌ی ب‌چوک‌م له‌پ‌یک‌هاته‌ی و‌ینه‌که، جابۆنه‌وه‌ی هه‌موولایه‌نه‌کانی ئ‌اشک‌راب‌یت گه‌ره‌که هه‌قی خۆی پ‌ب‌د‌ر‌یت و‌ناب‌یت په‌له‌ی ل‌یک‌ه‌ین.

• م‌باد‌ه‌ری ش‌یخ ز‌اید باب‌ه‌ت‌یک‌ی د‌یک‌ه‌یه، له‌و ر‌وه‌وه ه‌یج ن‌ایژ‌م.

• هه‌نووک‌ه ناتوانم ب‌ژ‌م ک‌ی به‌ر‌پ‌سه له‌و هه‌ره‌سه. با ل‌یگه‌ر‌پ‌ین م‌یژ‌وو وه‌لام ب‌داته‌وه.

• ر‌ۆژ‌نامه‌وان: واهه‌ست ده‌که‌م له‌شت‌یک‌ د‌ه‌تر‌س‌یت. نه‌خ‌یر من له‌کات د‌ه‌تر‌سم.

• چه‌ز‌ت‌کرد د‌ه‌باب‌ه‌کانی ئ‌ه‌مه‌ریکا ل‌یر‌ه‌ب‌ین‌یت؟ نه‌خ‌یر. به‌لام تۆش به‌ش‌یک‌ بوو‌یت له‌ گه‌شت‌نی ئ‌ه‌و د‌ه‌باب‌انه به‌ئ‌یره‌له‌ ی‌اد‌اش‌ت‌نامه‌که‌م‌دا ئ‌ه‌وه‌ش د‌هن‌ووس‌م.

له‌کۆت‌یدا ر‌ۆژ‌نامه‌وان پ‌ر‌سیاری ئ‌اینده‌ی ل‌یک‌رد‌ه‌وه‌لام‌دا گووتی م‌ائ‌تاو‌ایی له‌سیاسه‌ت ده‌که‌م وه‌خۆم به‌ خ‌یزانه‌که‌مه‌وه‌ خه‌ریک‌ ده‌که‌م

پ‌اشکۆت‌ایی د‌یمان‌ه‌که ب‌یژ‌ه‌ریکی به‌ر‌نامه‌که په‌یوه‌ندی به‌ه‌ز‌روان و‌نووسه‌ری لوب‌ن‌انی غه‌سان تو‌ینی وه‌کرد بۆ د‌ه‌ر‌پ‌ینی بۆ‌چوونی له‌مه‌ر و‌وته‌کانی سه‌حاف. غه‌سان تو‌ینی گووتی :

{من ت‌ین‌اگه‌م باسی چ م‌یژ‌وو‌یه‌ک ده‌کات، بۆ وه‌لامه‌کان به‌م‌یژ‌وو د‌ه‌س‌پ‌ر‌یت؟ ئ‌ه‌و مرۆقه‌ گه‌ره‌کیه غه‌ش له‌ ب‌ینه‌ران ب‌کات. خۆشی به‌ش‌یک‌ بوو له‌ ر‌ژ‌یمی ر‌اب‌رد‌وو که‌واته به‌ر‌پ‌سه له‌هه‌ر‌چی روو‌یداوه. به‌ر‌پ‌سه له‌ ئ‌ازاره‌کانی گه‌لی ع‌یراق، به‌ر‌پ‌سه له‌ گۆره‌ به‌کۆمه‌له‌کان.}

ئ‌ه‌و هه‌موو نه‌ه‌مامه‌تی و‌کاره‌ساتانه‌ی به‌سه‌ر گه‌لی ع‌یراق و‌ کورد‌یان‌دا ه‌یناوه سه‌حاف گه‌ره‌کیه گ‌چ‌که‌ی کاته‌وه‌و ب‌یک‌اته‌ باب‌ه‌ت‌یک‌ی م‌یژ‌وو‌یی که‌ خودی خۆی ه‌یج ر‌ۆل‌یک‌ی نه‌گه‌تیقی ت‌یدا و‌ازی نه‌کرد‌ب‌یت و‌ وه‌ک مرۆقیکی پ‌یاو‌چاک و‌ول‌ت‌پ‌ار‌یز‌خۆی ن‌یشان‌د‌ات. سه‌حاف و‌از له‌سیاسه‌ت د‌ین‌یت و‌ خۆی بۆ خ‌یزانه‌که‌ی ته‌رخ‌اند‌ه‌کات. که‌س‌یک‌ سه‌حاف نه‌ناس‌یت و‌اده‌زان‌یت سیاسه‌تمه‌دار‌یک‌ی مه‌زن و‌ناو‌داره سه‌رده‌مان‌یک‌ی دوور‌و‌ود‌ر‌یز خ‌زمه‌تی و‌لاتی کرد‌وو‌وه ئ‌یدی‌خۆی خ‌انه‌ن‌شین ده‌کات. چاک و‌ابوو ب‌یژ‌یت و‌از له‌ درۆ هه‌ل‌خه‌له‌ت‌اندن د‌ینم. چونکه‌له‌زور‌نا ژه‌ن‌یک‌ی‌ن‌ار‌سه‌نی زار‌پ‌یس به‌ولاوه ش‌ت‌یک‌ی د‌یکه نه‌بوو. خۆی له‌هه‌مووان چاک‌تر د‌ه‌زان‌یت که‌ له‌ئ‌اینده‌ی ع‌یراق‌دا شو‌ین‌یک‌ بۆ ئ‌ه‌و ن‌یه‌بۆیه ده‌ل‌یت و‌ازله‌ سیاسه‌ت د‌ینم.

گه‌ره‌که بو‌اربه سه‌حاف و‌ هاو‌چه‌شنه‌کانی نه‌در‌یت که‌ به‌ناس‌وده‌یی له‌ن‌یو خ‌یزانه‌کان‌یان‌دا ب‌ژ‌ین. چونکه‌ ژ‌یانی ئ‌اسوده‌یان له‌ ملیونه‌ها خ‌یزانی کورد‌و عه‌ره‌ب و‌ ئ‌یرانی و‌کویتی ت‌یک‌دا. په‌تی س‌ی‌داره یا کوون‌جی به‌ند‌یخ‌انه ش‌یاوی ئ‌ه‌و د‌ر‌ندان‌ه‌یه، نه‌ک باوه‌شی گه‌رمی خ‌یزان.

ت‌ین‌ی کورد‌ستان ن‌یت:

ئ‌ه‌م نووسینه‌ی ب‌رو‌ب‌وجونی حاوه‌نه‌که‌یه‌ت، کورد‌ستان ن‌یت له‌ ناوه‌ر‌ۆکه‌ی به‌ر‌پ‌ر‌سیار ن‌یه‌.